

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 74/2009
9.10.2009

Asia: Virkasuhteen irtisanominen

Päätös, johon haetaan oikaisua

Pääesikunnan henkilöstöosaston päätös 16.6.2008, jolla A irtisanottiin virasta valtion virkamieslain 27 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla siten, että hänen virkasuhteensa puolustusvoimiin päättyy 1.1.2009 lukien. Virkasuhde päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua päätöksen tiedoksiannosta, mikäli tiedoksisaanti on myöhempi kuin 30.6.2008.

Päätöksen perustelut

Viraston materiaalin kunnossapidon kehittämisvaihtoehdoksi valittiin strateginen kumppanuus. Puolustusministeriö on solminut strategiasta kumppanuutta koskevan aiesopimuksen X Oy:n kanssa 19.3.2008. Kumppanuuteen siirytään 1.1.2009 alkaen.

Virkasuhteisten X Oy:lle siirtyvien henkilöiden tehtävät lakkaavat puolustusvoimissa luovutukseen 31.12.2008. Tehtävät siirtyvät samasta ajankohdasta lukien X Oy:n suoritettaviksi. Tähän perustuen siirtyvien tehtävien virkamiehet irtisanotaan virkamieslain 27 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla. Kaikille lakkaavissa tehtävissä oleville virkamiehille on tarjottu tehtävää X Oy:ssä. Vir-

kamiehet siirtyvät X Oy:lle puolustusvoimien hyväksymien reunaehtojen mukaisesti niin sanottuina vanhoina työntekijöinä.

Puolustusvoimat on virkamieslain 27 §:n 4 momentin mukaisesti selvittänyt mahdollisuuksia sijoittaa X Oy:lle siirtyvää henkilöstöä muualle puolustusvoimiin ja uudelleensijoittamisvelvoite jatkuu irtisanomisajan. Virkamiesten kanssa on käyty Puolustusvoimien yhteistoimintasopimuksen edellyttämä henkilökohtainen yhteistoimintamenettely.

Oikaisuvaatimus

Irtisanomispäätös on peruttava, koska puolustusvoimat ei ole ennen irtisanomista selvittänyt, onko sillä tarjolla puolustusvoimissa muita tehtäviä kuin nyt lakkaava järjestelmätekniikan tehtävä. Puolustusvoimien sähköisessä asiantuntijajärjestelmässä on täytettävänä useita tehtäviä, joita A voisi osaamisensa perusteella tai järjestelmäkoulutuksen jälkeen hoitaa. Näitä tehtäviä ei ole A:lle tarjottu. A on koulutukseltaan prosessiteknikko ja hänellä on työkokemusta 24 vuotta. Erikoisupseereja on luovutusprosessissa kohdeltu opistupseereihin nähden eriarvoisesti.

Vastine: Pääesikunnan henkilöstöosasto on antanut lausunnon, jonka mukaan X Oy:n kanssa tehdyn sopimuksen jälkeen siirron kohteena on yhteensä noin 600 virkaa ja tehtävää. Näistä siviiliviroissa on yhteensä noin 175 henkilöä ja työsuhteisia siviilejä noin 400. Siirron kohteena on myös noin 20 erikoisupseerin viroissa olevaa. Siirtymiseen liittyvät toimenpiteet on hallinnoitu keskitetysti Pääesikunnasta käsin eli jokaiselle irtisanotulle on osoitettu yhteyshenkilö, joka on Pääesikunnan ohjeiden mukaisesti tarjonnut avoimena olevia paikkoja irtisanotuille. Pääesikunta on myös antanut rekrytoivalle joukko-osastolle lausunnon siitä, onko henkilö ammattitaitonsa ja kykynsä puolesta sopiva avoinna olevaan virkaan tai voidaanko hänet kohtuudella siihen kouluttaa.

Arvioitaessa virkamieslain mukaisia uudelleensijoittamis- ja takaisinottovelvoitteita on huomioitava irtisanotun ja siirtyvän henkilöstön suuri määrä. A ei ole kyseenalaistanut irtisanomisen oikeutusta. Strategisen kumppanuuden toteuttamisen jälkeen viraston kunnossapidon tehtäviä ei periaatteessa enää ole ja ainoat vastaavat tehtävät ovat ilma- ja merivoimissa. Irtisanottujen virkamiesten määrä on noin 200. Heidän kaikkien sijoittaminen edes lisäkoulutuksella on mahdotonta. Uuden työnantajan palvelukseen siirtyvillä on paremmat työsuhteen ehdot kuin puolustusvoimien palvelukseen jäävillä. Strategisen kumppanuuden toteuttaminen ei ole johtanut kenenkään kohdalla työttömyyteen.

Jokaisen virkamiehen kohdalla on harkittu, siirretäänkö virka vai ei ja jokaisen irtisanotun kanssa on käyty YT-menettelyn mukaiset henkilökohtaiset neuvottelut. Jokaiselle irtisanotulle on myös tarjottu vapaita tehtäviä. A:ta on harkittu tehtävänäytön yhteydessä. Lausuntopyyntöön annettu vastaus AE19696, 29.9.2008 osoittaa, ettei A Pääesikunnan kannan mukaan ollut kyseiseen tehtävään sopiva kykynsä tai ammattitaitonsa puolesta. Häntä ei myöskään voinut kouluttaa kyseiseen tehtävään. Pääesikunta katsoo täyttäneensä uudelleensijoittamisvelvoitteensa.

Erikoisupseerit ja opistoupseerit ovat puolustusvoimien tehtävien hoidon suunnittelussa eri asemassa. Erikoisupseerit ovat sotilasvirassa siksi, että tehtävien on katsottu sitä vaativan. Erikoisupseerin virkaan voi tulla jopa suoraan siviilistä asevelvollisuuden suoritettuaan. Opistoupseereita ei enää kouluteta ja he katoavat puolustusvoimista eläkkeelle siirtymisen myötä. Puolustusvoimilla on tällä hetkellä puute kokeneista sotilasjohtajista, siksi opistoupseereita ei ole irtisanottu.

Vastaselitys:

A on antanut vastaselityksen, jonka mukaan Pääesikunnan lausunnossa ei ole otettu kantaa siihen, miksi A:ta ei kutsuttu haastatteluun hänen hakieensa logistiikkainsinöörin tehtävään.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 27 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan viranomaisella on oikeus irtisanoa virkamies, jos virkamiehen tehtävät tai viraston mahdollisuudet tarjota virkamiehelle tehtäviä suoritettaviksi olennaisesti ja muutoin kuin tilapäisesti vähenevät.

Samanaikaisesti 4 momentin mukaan viranomaisella ei kuitenkaan ole oikeutta irtisanoa virkamiestä 1 momentissa säädetystä syystä, jos virkamies voidaan samassa virastossa ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden kohtuudella sijoittaa uudelleen tai kouluttaa uusiin tehtäviin.

Virkamieslain 32 §:n mukaan milloin virkamies on irtisanottu muista kuin virkamiehestä johtuvista syistä ja se virasto, jonka virasta virkamies irtisanottiin, 24 kuukauden kuluessa irtisanomisajan päättymisestä tarvitsee työvoimaa samoihin tai samanlaisiin tehtäviin, tulee asianomaisen viraston tiedustella paikalliselta työvoimatoimistolta, onko entisiä virkamiehiä etsimässä tämän viranomaisen välityksellä työtä, ja myönteisessä tapauksessa tarjota tehtävää tai virkaa, johon nimittää muu viranomainen kuin tasavallan presidentti, valtioneuvoston yleisistunto, korkein oikeus tai korkein hallinto-oikeus, ensi sijassa näille entisille kelpoisuusvaatimukset täyttävillä virkamiehille. Virka saadaan tällöin täyttää haettavaksi julistamatta.

Selvitys tapahtumista ja oikeudellinen arvio

A on irtisanottu puolustusvoimain palveluksesta, koska hänen hoitamansa tehtävät ovat 31.12.2008 lukien siirtyneet X Oy:lle. A:lle, kuten kaikille lakkaavia tehtäviä hoitaneille on tarjottu mahdollisuus siirtyä niin sanottuina vanhoina työntekijöinä X Oy:n palvelukseen. Irtisanomisen perustetta sinänsä A ei ole kiistänyt.

Pääesikunta on osoittanut jokaiselle irtisanotulle henkilölle yhteyshenkilön, joka on Pääesikunnan ohjeiden mukaisesti tarjonnut avoimna olevia paikkoja irtisanotuille. Pääesikunta on antanut rekrytoivalle joukko-osastolle lausunnon siitä, onko henkilö kykyjensä ja ammattitaitonsa puolesta sopiva avoimna olevaan virkaan tai voidaanko hänet siihen kouluttaa. Pääesikunnan vastineen mukaan myös A:ta on harkittu viran täytön yhteydessä mutta lausunto on tuon tehtävän osalta ollut kielteinen. Pääesikunta on ottaen huomioon toisaalta irtisanottujen henkilöiden suuri määrä ja toisaalta jäljelle jääneiden vastaavien tehtävien vähäisyys, täyttänyt virkamieslain 27 §:n 4 momentin mukaisen velvollisuutensa selvittää mahdollisuudet sijoittaa A muihin vastaaviin tehtäviin Puolustusvoimien palveluksessa. Selvitystä siitä, että puolustusvoimissa olisi ollut täytettävänä virka, johon A olisi tullut siirtää, ei ole esitetty. Virkamieslautakunta ei voi käytettävissään olevan selvityksen nojalla arvioida yksittäisten valintatilanteiden ja lausuntojen lainmukaisuutta.

A:lle on vastineen mukaan tarjottu soveltuvaa siviilivirkaa mutta hän on siitä kieltäytynyt.

Pääesikunnan ei ole syytä epäillä irtisanomistilanteessa perusteetta asettaneen erikoisupseereita toimiupseereita heikompaan asemaan.

Pääesikunnan irtisanomispäätöstä ei ole syytä kumota A:n esittämillä perusteilla.

Päätös

Oikaisuvaatimus hylätään.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 27 § 1 momentti 2 kohta ja 4 momentti

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Ulla-Maarit Heljasvuo

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen sekä jäsenet Paanetoja, Äijälä, Isomäki, A. Nieminen, Komulainen ja Sipiläinen sekä varajäsenet Sahla ja Virkkala.